

แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จังหวัดหนองบัวลำภู

๑. ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดหนองบัวลำภู

หนองบัวลำภูแต่เดิมประมาณ พ.ศ. ๒๑๐๖ พระเจ้าไชยเชษฐาธิราชแห่งเวียงจันทน์ ได้นำผู้คนอพยพเข้ามาอาศัยและสร้างบ้านแปลงเมืองขึ้นที่บริเวณหนองซำซ่าง ซึ่งเป็นหนองน้ำขนาดใหญ่เชิงเขาภูพาน และยกฐานะเป็นเมือง “จำปานครกบแก้วบัวบาน ” มีฐานะเป็นเมืองหน้าด่านของเมืองเวียงจันทน์ แต่คนทั่วไปเรียกชื่อเมืองตามลักษณะภูมิประเทศว่า “เมืองหนองบัวลุ่มภู” ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของเมืองหนองบัวลำภูในปัจจุบัน

พ.ศ. ๒๑๑๗ ในระหว่างที่ไทยเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ ๑ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ซึ่งขณะนั้นมีพระชนมายุ ๑๙ พรรษา โดยได้ประทับพักแรมที่บริเวณหนองซำซ่างแห่งนี้ (หนองบัวลำภูปัจจุบัน)

ในสมัยสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชแห่งกรุงธนบุรี โปรดเกล้าให้เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึกยกกองทัพไปตีเวียงจันทน์ได้สำเร็จ นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบานหรือหนองบัวลำภู จึงขึ้นกับราชอาณาจักรไทยตั้งแต่นั้นมา

พ.ศ. ๒๔๕๐ ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าให้กระทรวงมหาดไทยรวมเมืองต่างๆ ในบริเวณหมากแข้งตั้งเป็นเมืองจัตวา เรียกว่าเมืองอุดรธานี ส่วนเมืองสังกัดในบริเวณให้มีฐานะเป็นอำเภอเมืองหนองบัวลำภูจึงกลายเป็น “อำเภอหนองบัวลำภู” ขึ้นกับจังหวัดอุดรธานีซึ่งมีความเจริญรุ่งเรืองตลอดมา

เนื่องจากรัฐบาลมีนโยบายในการกระจายอำนาจมายังส่วนภูมิภาค เพื่อประโยชน์ในการปกครอง การให้บริการของรัฐ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ตลอดจนความมั่นคงของชาติ คณะรัฐมนตรีและรัฐสภาได้อนุมัติร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดหนองบัวลำภู แล้วประกาศจัดตั้งเป็นจังหวัดหนองบัวลำภู เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๖

๑.๑ ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดหนองบัวลำภูมีพื้นที่ประมาณ ๓ ,๘๕๙.๐๘๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒ ,๔๑๑,๙๒๙ ไร่ ขนาดของพื้นที่คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๑ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ ๐.๗๕ ของประเทศ ตั้งอยู่ตอนบนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ห่างจากกรุงเทพมหานครประมาณ ๖๐๘ กิโลเมตร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๒๘ (กรุงเทพมหานคร - สี่คิ้ว- ชัยภูมิ- ชุมแพ-ศรีบุญเรือง-หนองบัวลำภู) มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับจังหวัดอุดรธานี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับจังหวัดอุดรธานีและจังหวัดขอนแก่น
ทิศใต้	ติดต่อกับจังหวัดขอนแก่น
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับจังหวัดเลย

๑.๒ ภูมิประเทศและภูมิอากาศ

ภูมิประเทศจะเป็นที่ราบสูง ตั้งอยู่สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ยประมาณ ๒๐๐ เมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินทรายและลูกรัง ลักษณะภูมิอากาศ แบ่งออกเป็น ๓ ฤดู เช่นเดียวกับจังหวัดอื่น ๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว สภาพอากาศโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับมรสุมที่พัดผ่านประจำปี จัดอยู่ในประเภทภูมิอากาศแบบพื้นเมืองร้อนเฉพาะฤดู กล่าวคือ จะมีฝนตกเฉพาะฤดูฝน สลับกับช่วงแห้งแล้งในฤดูหนาวและร้อน

๑.๓ การปกครองและประชากร

๑.๓.๑ การปกครอง จังหวัดหนองบัวลำภู แบ่งการปกครองออกเป็น ๖ อำเภอ ๕๕ ตำบล ๖๘๗ หมู่บ้าน

๑.๓.๒ การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองบัวลำภู ๑ แห่ง เทศบาลเมืองหนองบัวลำภู ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๒๓ แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล ๔๓ แห่ง

๑.๓.๓ ประชากร จากฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ จังหวัดหนองบัวลำภู มีประชากรทั้งสิ้น ๕๑๐,๗๓๔ คน เป็นชาย ๒๕๕,๙๑๐ คนหรือร้อยละ ๕๐.๑ เป็นหญิง ๒๕๔,๘๒๔ คน หรือร้อยละ ๔๙.๙ อัตราความเปลี่ยนแปลงร้อยละ ๐.๑๓ ความหนาแน่นของประชากรทั้งจังหวัด เท่ากับ ๑๓๒.๒ คน/ตารางกิโลเมตร

๑.๔ อาชีพและการจ้างงาน

ประชากรส่วนใหญ่ของจังหวัดหนองบัวลำภู ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก โดยมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลัง อ้อย โรงงาน ดังนั้นหากปีใดประสบปัญหาฝนแล้งไม่ตกต้องตามฤดูกาล เกษตรกรมักได้รับผลกระทบทำให้ต้องออกไปหางานทำต่างถิ่น

สถานการณ์ด้านแรงงาน ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ประชากรจำนวน ๕๑๐,๑๙๑ คน อยู่ในกำลังแรงงาน ๒๓๘,๘๓๓ คน ประกอบไปด้วยผู้มีงานทำ ๒๓๖,๕๗๒ คน อยู่ในภาคเกษตรกรรม ๑๐๓,๖๙๔ คน หรือร้อยละ ๕๕.๓๖ นอกภาคการเกษตรจำนวน ๑๐๕,๖๐๘ คนหรือร้อยละ ๔๔.๖๔ โดยทำงานสาขาการขายส่ง ขายปลีก มากที่สุด รองลงมาเป็นสาขาการผลิต และมีผู้ว่างงาน ๒,๒๑๖ คน

๑.๕ เศรษฐกิจ

สถานการณ์เศรษฐกิจของจังหวัดหนองบัวลำภู ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาค และจังหวัด ณ ราคาประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ มีมูลค่า ๑๙,๙๕๙ ล้านบาท สาขาการผลิตที่มีมูลค่าการผลิตสูงที่สุด ๓ ลำดับแรก คือ สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ มีส่วนแบ่งมูลค่า ๕,๒๙๙ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๖.๕๕) ของมูลค่าการผลิตทั้งจังหวัด ลำดับที่สองคือ สาขาการศึกษา มูลค่า ๓,๔๗๓ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๗.๔๐) และลำดับที่สามคือสาขาการขายส่งการขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน มูลค่า ๒,๕๐๕ ล้านบาท (ร้อยละ ๑๒.๕๕) ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน หรือ รายได้เฉลี่ยต่อหัว ประชากร (Per Capita GRP) ๔๑,๙๖๓ บาทต่อคนต่อปี ซึ่งมีอัตราการลดลงจากปี พ.ศ. ๒๕๕๗ จัดเป็นลำดับที่ ๒๐ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และลำดับที่ ๗๗ ของประเทศไทย

๑.๖ การคมนาคม การขนส่ง และการสื่อสาร

๑.๖.๑ การคมนาคมและขนส่ง จังหวัดหนองบัวลำภู มีการคมนาคมติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ได้เฉพาะทางรถยนต์เท่านั้น และภายในจังหวัดมีถนนเชื่อมระหว่างอำเภอต่างๆ สามารถใช้ได้ทุกฤดูกาล

๑.๖.๒ การสื่อสาร ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ จังหวัดหนองบัวลำภู มีที่ทำการไปรษณีย์รวม ๖ แห่ง ในพื้นที่ ๕ อำเภอ (อำเภอนาวังไม่มีที่ทำการไปรษณีย์) การโทรศัพท์ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ มีจำนวนเลขหมายทั้งสิ้น ๑๒,๖๑๓ เลขหมาย เป็นเลขหมายที่มีผู้เช่า ๔,๒๗๐ เลขหมาย

การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ สืบจากประชากรอายุ ๖ ปีขึ้นไป จำนวน ๔๓๗,๓๖๒ คน การใช้โทรศัพท์มือถือ ร้อยละ ๗๖.๑๕ การใช้อินเทอร์เน็ต ร้อยละ ๓๓.๐๘ การใช้คอมพิวเตอร์ ร้อยละ ๒๕.๐๘

๑.๗ การสาธารณสุข

๑.๗.๑ การประปา จังหวัดหนองบัวลำภูในปี ๒๕๕๙ ผลิตน้ำได้ทั้งสิ้น ๓,๕๐๒,๔๘๒ ลูกบาศก์เมตร และปริมาณน้ำที่จ่ายให้แก่ผู้ใช้ ๓,๒๔๘,๘๒๖ ลูกบาศก์เมตร หรือร้อยละ ๙๒.๗๕ ของปริมาณที่ผลิตทั้งจังหวัดมีผู้ใช้น้ำประปาทั้งสิ้น ๑๑,๑๙๓ ราย

๑.๗.๒ การไฟฟ้า กระแสไฟฟ้าที่ใช้ในปีงบประมาณ ๒๕๕๙ ทั้งสิ้น ๒๗๒ ล้านยูนิต ส่วนใหญ่เป็นการใช้ในประเภทที่อยู่อาศัยประมาณร้อยละ ๕๐.๒๔ ของปริมาณการใช้ไฟฟ้าทั้งหมด รองลงมาเป็นสถานธุรกิจและอุตสาหกรรมประมาณ ร้อยละ ๔๗.๓๘ และอื่น ๆ ร้อยละ ๒.๓๘

๑.๘ การศึกษา

จังหวัดหนองบัวลำภู ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ มีจำนวนสถานศึกษาทั้งสิ้น ๖๒๙ แห่ง มีห้องเรียน ๔,๐๔๔ ห้อง จำนวนครูทั้งภาครัฐและเอกชน ๔,๒๐๑ คน และนักเรียน ๙๕,๘๓๘ คน คิดเป็นอัตราส่วน นักเรียน ๒๓ คน ต่อครู ๑ คน และนักเรียน ๒๓ คน ต่อ ๑ ห้องเรียน

๑.๙ การสาธารณสุข

การสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภูในปี ๒๕๕๙ พบว่า มีโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ๖ แห่ง จำนวน ๖๐๘ เตียง โรงพยาบาลเอกชน ๑ แห่ง จำนวน ๕๐ เตียง นอกจากนี้ยังมีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ๘๘ แห่งคลินิก กเอกชน ๑๑๗ แห่ง มีจำนวนแพทย์ทั้งหมด ๙๑ คน ทันตแพทย์ ๓๗ คน เภสัชกร ๕๗ คน พยาบาล ๖๗๓ คน จำนวนผู้ป่วยทั้งผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอกจำนวนทั้งสิ้น ๗๐๘ ,๔๕๕ คน มีสัดส่วนแพทย์ต่อประชากร ๑ : ๘,๐๕๑ คน (คิดจากจำนวนแพทย์ที่อยู่ในโรงพยาบาลของรัฐเท่านั้น)

๑.๑๐ การท่องเที่ยว

จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่จังหวัดหนองบัวลำภูทั้งคนไทยและต่างชาติ ปี ๒๕๕๙ จำนวน ๓๔๔,๐๔๒ คน มีรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวน ๓๓๖.๖๕ ล้านบาท จังหวัดหนองบัวลำภู มีสถานที่ท่องเที่ยวที่รู้จักกันดีและได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวหลายแห่ง ดังนี้

๑.๑๐.๑ พระราชานุสาวรีย์และศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช สร้างเป็นอนุสรณ์ครั้งสมเด็จพระนเรศวรมหาราชเสด็จมาประทับพักแรมที่เมืองหนองบัวลำภู เมื่อ พ.ศ. ๒๑๑๗ ระหว่างยกทัพไปตีกรุงศรีสัตนาคณหุต ตั้งอยู่บริเวณสวนสาธารณะหนองบัว หน้าที่ว่าการอำเภอเมืองหนองบัวลำภู ผู้ที่เดินทางมายังจังหวัดหนองบัวลำภู ควรได้แวะเคารพสักการะเพื่อความเป็นศิริมงคล

๑.๑๐.๒ อุทยานแห่งชาติภูเก้า - ภูพานคำ ภูเก้าเป็นทิวเขาสลับซับซ้อน แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ น้ำตกเต่าโต้ ลานหิน ภาพแกะสลักและลายเขียนสีบนผนังหินที่มีอายุเก่าแก่นับในปีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ รอยพระพุทธรูปและอุโมงค์ไปด้วยป่าไม้เบญจพรรณอันร่มรื่น ภูพานคำเป็นเทือกเขา ทอดขนาน อ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์ มีภูมิประเทศที่สวยงามเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ สำหรับการล่องเรือ แพรมน้ำ รับประทานอาหารสด ปลูกน้ำจืดและพักผ่อนสัมผัสธรรมชาติอย่างใกล้ชิด

๑.๑๐.๓ วัดถ้ำกลองเพลและพิพิธภัณฑสถานหลวงปู่ขาว วัดถ้ำกลองเพลเดิมเป็นที่จำพรรษาของหลวงปู่ขาวอนาลโย พระอริยสงฆ์ ซึ่งมีจริยวัตรตรงดงามเป็นที่เลื่อมใสศรัทธา ปัจจุบันเป็นสถานที่อันสงบร่มรื่น เหมาะแก่การสำรวมใจปฏิบัติธรรม ในอาณาบริเวณมีสิ่งที่น่าสนใจได้แก่ กลองโบราณ พระพุทธรูปจำหลักในก้อนหิน และพิพิธภัณฑสถานอุบลราชธานี หุ่นขี้ผึ้งหลวงปู่ขาว ซึ่งพุทธศาสนิกชนจำต้องหาโอกาสไปกราบไหว้เพื่อเป็นสิริมงคลวัดถ้ำกลองเพลตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองหนองบัวลำภู บนทางหลวงหมายเลข ๒๑๐ เส้นทางหนองบัว - อุดรธานี ห่างจากตัวจังหวัดหนองบัวลำภู ๑๕ กิโลเมตร

๑.๑๐.๔ ถ้ำเอราวัณ สภาพเป็นถ้ำหินขนาดใหญ่ตั้งอยู่บนเขาสูงลักษณะคล้ายช้างนอนในเขต พื้นที่บ้านผาอินทร์แปลง ต.วังทอง อ.นาวัง ห่างจากตัวอำเภอ ๒๒ กิโลเมตร ภายในถ้ำประกอบด้วยหินงอก หินย้อย สลักเสลา สวยงาม และมีความกว้างขวาง บรรจุคนได้ประมาณ ๑,๐๐๐ คน การเดินทางไปเยี่ยมชมถ้ำเอราวัณ นอกจากจะได้สัมผัสจิตกรรมธรรมชาติในถ้ำแล้ว จากบันไดทางขึ้น ๖๐๐ ขั้น ถึงบริเวณปากถ้ำนักท่องเที่ยวจะสามารถมองเห็นทิวทัศน์เบื้องล่างที่สวยงามของจังหวัดหนองบัวลำภูอีกด้วย

๑.๑๐.๕ พิพิธภัณฑสถานหอยหิน ๑๕๐ ล้านปี อยู่บนเทือกเขาภูพานคำ บริเวณบ้านห้วยเตือ ต.โนนทัน อ.เมืองหนองบัวลำภู เป็นแหล่งค้นพบชั้นหอยที่เป็นฟอสซิล ฟอสซิลดังกล่าว เป็นหอยกาบคู่ อยู่ในยุคจูแรสสิกตอนปลาย อายุประมาณ ๑๔๕ - ๑๕๗ ล้านปี ปัจจุบันมีการจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑสถานโบราณชีววิทยา ภายในจัดแสดงความเป็นไปของโลกยุคโบราณ และวิวัฒนาการหอยดึกดำบรรพ์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ

๑.๑๐.๖ แหล่งโบราณคดี แหล่งโบราณคดีที่อยู่ในเขตอำเภอ โนนสังโดยรวมมีทั้งหมด ๘ แห่ง ในที่นี้นำเสนอโดยสังเขป ๓ แหล่ง คือ

๑) แหล่งโบราณคดีโนนสัง ตั้งอยู่ที่บ้านกุดคอกเมย ต. กุดคู่ อ. โนนสัง กรมศิลปากรสำรวจ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๔ ลักษณะของโบราณสถาน เป็นเนินดินที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ ๑๕๐ เมตร พบหลักฐานทางโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ได้แก่ โครงกระดูกมนุษย์ ภาชนะดินเผาทั้งแบบผิวเรียบและแบบแตกต่าง การเขียนสีและวาดลวดลายต่างๆ แวดินเผา หินบดยา เครื่องมือเหล็ก เครื่องประดับสำริด อายุประมาณ ๒,๕๐๐ ปีมาแล้ว

๒) แหล่งโบราณคดีโนนพร้าว ตั้งอยู่ที่บ้านกุดคอกเมย ต. กุดคู่ อ. โนนสัง แหล่งโบราณคดีโนนพร้าว มีลักษณะเป็นเนินดินขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑๕๐ เมตร สูงประมาณ ๒ เมตร จากที่ราบโดยรอบ พบหลักฐานต่อเนื่อง ตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ทวาราวดีและล้านช้าง และจากการศึกษาเปรียบเทียบกับโบราณวัตถุกับแหล่งโบราณคดีใกล้เคียง สามารถกำหนดอายุได้ประมาณ ๒,๕๐๐ ปีมาแล้ว และโบราณวัตถุวัฒนธรรมล้านช้าง ประมาณพุทธศตวรรษที่ ๒๓ - ๒๔

/๓) แหล่งโบราณคดี....

๓) แหล่งโบราณคดีโนนดอนกลาง (โนนปากกล้วย) ตั้งอยู่ที่บ้านกุดกวางสร้อย ต.บ้านถิ่น อ. โนนสัง นายวิลเลียม โชฟเฟลอร์ ขออนุญาตกรมศิลปากรชุดค้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๗ และหน่วยศิลปากรที่ ๗ ขอนแก่น ชุดค้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖ ลักษณะของโบราณสถานเป็นเนินดินขนาด ๑๕๕ x ๒๐๐ เมตร สูงประมาณ ๒ - ๓ เมตร จากที่ราบโดยรวมพบหลักฐานที่สามารถกำหนดอายุได้ประมาณ ๒,๕๐๐ ปีมาแล้ว และหลักฐานโบราณวัตถุวัฒนธรรมล้านช้างอายุประมาณพุทธศตวรรษที่ ๒๓ - ๒๔ การเดินทางไปยังแหล่งโบราณคดีนี้ ใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๑๔๖ เส้นทางหนองบัวลำภู ไปอำเภอโนนสัง ระยะทางประมาณ ๓๖ กิโลเมตร

๑.๑๐.๗ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ “ภูพานน้อย และวนอุทยานบัวบาน ” ภูพานน้อย และวนอุทยานบัวบาน ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก ของจังหวัดหนองบัวลำภู ห่างจากตัวเมืองประมาณ ๙ กิโลเมตร เป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาภูพาน ที่ทอดตัวยาวจากทิศตะวันออกของอำเภอเมืองหนองบัวลำภู ไปทางทิศใต้สู่เทือกเขาภูเก้า อำเภอโนนสัง มีสภาพเป็นป่าเต็งรัง ๖๐% ป่าเบญจพรรณ ๔๐% ไม้เด่น คือ ไม้เต็ง รัง แดงและมีสมุนไพรพื้นบ้านหลายชนิด เช่น ตีนนก หัวเล็ก ชานใหญ่ แควขาว พังติ เป็นต้น

๑.๑๑ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๑.๑ การใช้ประโยชน์ที่ดิน ดินส่วนใหญ่ในพื้นที่จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นดินร่วนปนทราย หน้าดินค่อนข้างตื้น ชั้นล่างเป็นดินเหนียว ดินลูกรัง มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็วพบอยู่ในเขตอำเภอศรีบุญเรือง โนนสัง และเมือง ส่วนชั้นบนเป็นดินเหนียวปนทรายชั้นล่างเป็นดินลูกรัง พบอยู่ในเขตอำเภอสวรรณคูหา นอกจากนี้ยังพบการชะล้างพังทลายของดินที่อำเภอนากลาง นาเวียง และอำเภอสวรรณคูหา

๑.๑.๒ ทรัพยากรป่า จังหวัดหนองบัวลำภูมีพื้นที่ป่าไม้ รวมทั้งสิ้น ๑,๕๒๑,๔๙๙ ไร่ โดยทั่วไปเป็นป่าโปร่งและป่าไม้เบญจพรรณ มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติอยู่ทางด้านทิศเหนือและทิศตะวันตกของจังหวัด มีจำนวน ๖ ป่า และกรมป่าไม้ได้ประกาศเป็นพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน จำนวนประมาณ ๑,๒๐๘,๘๑๑ ไร่ ซึ่งถูกบุกรุกทำลาย ๑๓ ไร่ ๖ งาน คงเหลือพื้นที่ป่าไม้ที่เป็นป่าอนุรักษ์และพื้นที่อุทยานแห่งชาติ รวม ๓๑๒,๖๗๕ ไร่ คิดเป็น ๑๓% ของพื้นที่จังหวัดแผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดหนองบัวลำภู

๑.๑๑.๓ ทรัพยากรน้ำ พื้นที่ของจังหวัดหนองบัวลำภู ได้แบ่งแหล่งน้ำตามประเภทการใช้ประโยชน์ ดังนี้

๑) แหล่งน้ำธรรมชาติ โดยแบ่งตามพื้นที่ลุ่มน้ำหลักของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ๒ ลุ่มน้ำ คือ

เขตลุ่มน้ำชีประกอบด้วยลุ่มน้ำสาขา ได้แก่ ลุ่มน้ำลำพะเนียง ลุ่มน้ำพวย ลุ่มน้ำพอง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ในเขตอำเภอโนนสัง อำเภอศรีบุญเรือง และอำเภอนากลางบางส่วน

เขตลุ่มน้ำโขง ประกอบด้วยลุ่มน้ำสาขา ได้แก่ ลุ่มน้ำห้วยโมง และลุ่มน้ำห้วยหลวง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ในเขต อำเภอเมือง อำเภอสวรรณคูหา และอำเภอนากลางบางส่วน

นอกจากนี้ยังมีบึงและหนองน้ำธรรมชาติ กระจุกกระจายอยู่ในตอนล่างของจังหวัดโดยเฉพาะในเขตอำเภอโนนสัง

๒) แหล่งน้ำชลประทาน จังหวัดหนองบัวลำภู มีแหล่งน้ำชลประทานขนาดกลางเพียง ๒ โครงการเท่านั้น คือ โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยเหล่า่าง บ้านภูพานทอง ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง ซึ่งมีขนาดความจุประมาณ ๒.๑๔ ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่รับประโยชน์รวมกันประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่ และโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยน้ำบอง บ้านตาตไฮ ตำบลโคกม่วง อำเภอโนนสัง จังหวัดหนองบัวลำภู ขนาดความจุอ่างเก็บน้ำ ๒๐.๘๐ ล้านลูกบาศก์เมตร พื้นที่รับประโยชน์รวมประมาณ ๓,๖๗๗ ไร่ ที่เหลืออื่น ๆ จะเป็นโครงการขนาดเล็ก จำนวน ๓๖ โครงการ ฝ่ายคอนกรีต จำนวน ๕๓ แห่ง ซึ่งมีขนาดความจุรวมกันประมาณ ๕๙,๓๙๙,๘๓๒ ลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่รับประโยชน์รวมกันประมาณ ๖๓,๓๙๑ ไร่

๓) น้ำอุปโภคบริโภค จังหวัดหนองบัวลำภู มีประชากรในเขตเมือง (เทศบาลเมืองหนองบัวลำภู) ๒๑,๕๔๒ คน มีความต้องการน้ำกินและน้ำใช้ในเขตเมืองประมาณ ๑๐๗,๗๑๐ ลิตร และ ๔,๓๐๘,๔๐๐ ลิตร และประชากรนอกเขตเมือง ๔๗๓,๕๐๕ คน มีความต้องการน้ำกินและน้ำใช้นอกเขตเมืองประมาณ ๒,๓๖๗,๕๒๕ ลิตร และ ๒๑,๓๐๗,๗๒๕ ลิตร ตามลำดับ

๔) น้ำเพื่อการเกษตร แหล่งน้ำที่ประชาชนชาวจังหวัดหนองบัวลำภูใช้เพื่อการเกษตร ส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งน้ำผิวดินตามธรรมชาติและที่สร้างขึ้น เช่น อ่างเก็บน้ำ ลำห้วย หนองน้ำ สระน้ำ ฝ่าย คลองส่งน้ำชลประทาน และสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า เป็นต้น

๑.๑๑.๔ ขยะมูลฝอย ปริมาณขยะมูลฝอยในจังหวัดหนองบัวลำภู รวมทั้งสิ้น ๔๙๘ ตันต่อวัน แบ่งเป็นในเขตเทศบาล ๒๒๘ ตันต่อวัน นอกเขตเทศบาล ๒๗๐ ตันต่อวัน โดยจังหวัดหนองบัวลำภูได้แบ่งกลุ่มพื้นที่เพื่อรองรับการจัดตั้งศูนย์จัดการขยะมูลฝอย (Clustering) ออกเป็น ๕ กลุ่ม ได้แก่

- ๑) กลุ่มพื้นที่เทศบาลเมืองหนองบัวลำภู
- ๒) กลุ่มพื้นที่เทศบาลตำบลนากลาง
- ๓) กลุ่มพื้นที่เทศบาลตำบลโนนสัง
- ๔) กลุ่มพื้นที่เทศบาลตำบลโนนสูงเปลือย
- ๕) กลุ่มพื้นที่เทศบาลตำบลสุวรรณ

วิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ ของจังหวัดหนองบัวลำภู

๑. วิสัยทัศน์จังหวัด (Vision)

“หนองบัวลำภู เมืองน่าอยู่ น่าเที่ยว”

๒. พันธกิจ (Mission)

๓.๒.๑ พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

๓.๒.๒ สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้คนทุกกลุ่มในสังคม

๓.๒.๓ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้จังหวัดหนองบัวลำภูเป็นเมืองน่าอยู่ น่าเที่ยว

๓.๒.๔ จัดระบบ อนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓. เป้าประสงค์รวม (Goal)

เพื่อให้จังหวัดหนองบัวลำภูเป็นเมืองน่าอยู่ น่าเที่ยว ภายใต้คุณภาพชีวิตที่ดี ส่งเสริมภูมิปัญญา ประเพณีวัฒนธรรม และเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๔. ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategic Issue)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมและเพิ่มมูลค่าสินค้าการเกษตร อุตสาหกรรม การค้า การลงทุน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงเพื่อความสงบสุข

๕. ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมายและกลยุทธ์รายประเด็นยุทธศาสตร์

๕.๑ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (KPI and Target)

๑. คะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-net ระดับม.ปลายเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี

๒. จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป เพิ่มขึ้น ๑ ปี
๓. อัตราการเข้าเรียนรวมระดับม.ปลายและอาชีวะเพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ ต่อปี
๔. คริวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้นเพิ่มร้อยละ ๓ ต่อปี
๕. แรงงานมีประกันสังคมเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี
๖. ประชากรผู้พิการได้รับการดูแลช่วยเหลือจากภาครัฐเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๙๕
๗. ประชากรเป็นโรคที่ไม่ใช่โรคติดต่อ NCD (ต่อแสนประชากร) ลดลงร้อยละ ๐.๒๕ ต่อปี

กลยุทธ์ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategy)

๑. สร้างโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนอย่างทั่วถึง และเร่งรัดยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล (๓R ๘C)
๒. ส่งเสริมกิจกรรมรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (โครงการ To Be Number One)
๓. พัฒนาศักยภาพของคริวเรือนและชุมชนในการประกอบสัมมาชีพตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๔. สร้างโอกาสการเข้าถึงระบบประกันสังคมและสวัสดิการของรัฐ
๕. สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับคนในสังคมและผู้พิการ พัฒนาให้มีความเข้มแข็งตลอดช่วงชีวิต
๖. ส่งเสริม ป้องกัน รักษาและฟื้นฟูสุขภาพประชาชน

๕.๒ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมและเพิ่มมูลค่าสินค้าการเกษตร อุตสาหกรรม การค้า การลงทุน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (KPI and Target)

๑. ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP) เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๕ ต่อปี
๒. รายได้เฉลี่ยต่อหัวของประชากรเพิ่มขึ้น ๕๐๐ บาทต่อปี
๓. พื้นที่ชลประทานเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๓ ต่อปี
๔. การใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี

กลยุทธ์ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategy)

๑. บริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
๒. พัฒนาเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์อย่างเป็นระบบ

๓. ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนเพื่อลดต้นทุนการผลิต
๔. พัฒนาศักยภาพและยกระดับผู้ผลิต ผู้ประกอบการด้วยองค์ความรู้ นวัตกรรม และส่งเสริมการตลาด
๕. พัฒนาศักยภาพแรงงาน ผู้ด้อยโอกาสให้มีอาชีพและมีรายได้

๕.๓ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (KPI and Target)

๑. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๐ ต่อปี
๒. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ร้อยละ ๑๐ ต่อปี

กลยุทธ์ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategy)

๑. พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามศักยภาพของพื้นที่
๒. ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นของจังหวัด
๓. พัฒนาและยกระดับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน
๔. สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของพื้นที่
๕. ส่งเสริมการตลาดด้านการท่องเที่ยว

๕.๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (KPI and Target)

๑. สัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑ ต่อปี
๒. ปริมาณขยะ (ต่อปี) ลดลงร้อยละ ๕ ต่อปี
๓. ค่าคุณภาพน้ำดีขึ้นจากเกณฑ์มาตรฐาน ร้อยละ ๑ ต่อปี

กลยุทธ์ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategy)

๑. อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีส่วนร่วม
๒. บริหารจัดการขยะและน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ

๓. สร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๕.๕ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงเพื่อความสงบสุข

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (KPI and Target)

๑. คดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (ต่อแสนประชากร) ลดลงร้อยละ ๒.๕ ต่อปี

๒. อุบัติเหตุบนท้องถนน (ต่อแสนประชากร) ลดลงร้อยละ ๒.๕ ต่อปี

กลยุทธ์ภายใต้ประเด็นยุทธศาสตร์ (Strategy)

๑. เสริมสร้างความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๒. รณรงค์ ป้องกัน และแก้ไขอุบัติเหตุบนท้องถนน